

12 mei 2020 dag van de verpleging in coronatijd

Ook als de coronatijd voorbij is, blijf ik wandelen met cliënten

Nandl Lokhorst is sociaalpsychiatrisch verpleegkundige bij GGZ Rivierduinen, locatie GGZ Haagstreek/Zoetermeer. Lokhorst is ook voorzitter van de afdeling SPV bij V&VN.

'Ik werk bij een FACT-team, dat is een multidisciplinair samengesteld team voor ambulante hulp aan mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen. Ik vergelijk het wel eens met wijkverpleegkundige, maar dan in de psychiatrie. Buiten kantoor tijden draai ik mee in de crisisdienst.

In de eerste weken hebben we weinig mensen thuis bezocht. We deden zo veel mogelijk met de telefoon, maar konden niet beeldbellen, omdat veel van onze cliënten zulke technische applicaties niet hebben. Inmiddels gaan we vaak weer op huisbezoek.

In de eerste weken ging het met de meeste cliënten goed, maar ik vind nu dat velen van hen uit balans raken. Er is angst, en de eenzaamheid neemt toe.

Let wel, vaak ben ik een van de weinige mensen die ze nog zien.'

'Mijn cliënten vormen echt een andere doelgroep dan de mensen die op onze poli's komen, die hebben meestal een groter netwerk. Sommigen vinden de maatregelen ook moeilijk te begrijpen, waarom mag je bijvoorbeeld alleen de supermarkt in met een karretje?

Ik vind het wrang dat er voor ons haast geen beschermende kleding is, ook geen mondkapjes. Veel cliënten met een ernstig psychiatrische aandoening behoren tot de risicogroep, dat blijft sterk onderbelicht. De levensverwachting van onze cliënten is 15 tot 20 jaar korter dan 'normaal', bijvoorbeeld door het gebruik van medicatie en een ongezonde leefstijl.

Op de dag van de verpleging wil ik er graag bijilstaan hoe inventief sociaalpsychiatrisch verpleegkundigen zijn. In de coronatijd bedenken we echt van alles om persoonlijk contact met cliënten te houden. Dat moet ook wel, want met alleen bellen missen we veel informatie. Ik had niet verwacht dat nonverbale communicatie zo belangrijk zou zijn – kennelijk kunnen we de subtiele signalen alleen opvangen als we cliënten *face to face* zien.

Wat ik 'na corona' graag wil behouden, is het wandelen met cliënten. Al wandelend heb ik meer interactie met mensen dan wanneer ik hen thuis opzoek. En de interactie is ook anders, meer gelijkwaardig. Ik loop namelijk náást hen. Ik spreek hen ook meer op hun gezonde deel aan, bijvoorbeeld als we spelende kinderen zien, of een mooie tuin.'

[De interviews met alle verpleegkundigen](#)